

Štirideset Utensilinih let

Ob 40. letnici Utensilije Avtomontažnega tozda v naši občini, je bila 22. avgusta osrednja slovesnost v Mostecu. Na njej so se zbrali delavci, upokojenci in poslovni partnerji Utensilije ter predstavniki Avtomontaže in občine Ljubljana Vič-Rudnik.

Po slovesnih nagovorih predsednika organizacijskega odbora Toneta Dolničarja, ing. Petra Košoroka direktorja tozda, Boruta Mišice — predsednika občinskega izvršnega sveta in Walterja Misleja — generalnega direktorja Avtomontaže, so upokojenim delavcem Utensilije ter poslovnim partnerjem in kooperantom vročili plakete in priznanja. Dan preje pa so na slovesni seji delavskega sveta plakete in priznanja podelili aktivnim delavcem. Slavje v Mostecu se je po nastopu Moškega pevskega zbora lška vas nadaljevalo s tovariškimi srečanjem.

Odkup pšenice le malo nad polovico

Povečanje obsega rasti družbeno organizirane tržne proizvodnje pšenice je v planskih dokumentih SR Slovenije pa tudi naše občine opredeljeno kot strateška usmeritev, ki mora prispevati k večji stopnji samooskrbe z osnovnimi prehrabnimi proizvodi.

V občini to pomeni povečanje tržne proizvodnje pšenice od 555 ton v letu 1986 na 740 ton v letu 1990. Pri določanju rasti odkupa pšenice v tem srednjeročnem obdobju je bilo, poleg naravnih in ekonomskih pogojev, ki bistveno vplivajo na proizvodno usmeritev kmetij, upoštevano dejstvo, da je večina kmetij usmerjena v živinorejsko proizvodnjo.

Da bi se povečal obseg tržne proizvodnje so v času setve združne organizacije izpeljale vrsto aktivnosti. Zagotovljene so bile zadostne količine kvalitetnega semena, gnojil in zaščitnih sredstev. Za dopolnilno strokovno izobraževanje proizvajalcev pšenice so bili v sodelovanju s Kmetijskim zavodom Ljubljana organizirani strokovni tečaji.

Kljub neugodnim vremenskim razmeram v času setve (suša) je bil s pšenico posejanih 308 ha njiv, kar predstavlja 99 odstotno realizacijo planskih obveznosti. Razen na območju kmetijske zadruge Velike Lašče, kjer je bilo zaradi okužbe s snežno plesnijo preoranih 30 odstotkov njiv, je pšenica dobro prezimila.

Velike vremenske spremembe v času vegetacije predvsem pa dejstvo, da kmetije niso izvajali ukrepov varstva rastlin kot to zahteva tehnologija proizvodnje pšenice, pa je močno vplivalo na hektarske donose v letošnjem letu.

Ne glede na navedene okoliščine pa so bile pred žetvijo dane ocene, da bo plan odkupa možno realizirati. Temeljile so predvsem na realizaciji setvenega plana ter na dejstvu, da je tržna proizvodnja pšenice za proizvajalce ekonomsko zanimiva. Proizvajalci, ki so sprejeli in realizirali prodajo pogodbenih količin pšenice so poleg odkupne cene 68–70 din/kg dobili še 10 din nadomestila

za kilogram oddane pšenice, v času setve pa še 40 din/kg regresa za semensko pšenico. Vsi pa so imeli tudi možnost zamenjati pšenico za koruzo v razmerju 1:1,3.

Rezultati odkupa do 19. avgusta pa podirajo prvotna predvidevanja, saj je bilo odkupljenih samo 300 ton kar predstavlja 54 odstotno realizacijo planskih obveznosti. Pričakujemo sicer, da bo končni rezultat z zamenjavo semenske pšenice za merkantilno v času setve letine 1986/87 nekaj ugodnejši, kljub temu pa plan ne bo realiziran.

Med objektivnimi razlogi lahko navedemo le neugodne vremenske razmere v času setve in vegetacije. Kakšen vpliv imajo vremenske razmere na pridelek lahko ugotovimo že na podlagi primerjave povprečnih pridelkov Ljubljanskih mlekarn, TOZD Posestva na površinah na Brestu. V letu 1985 je znašal povprečni pridelek 5,5 t/ha, v letu 1986 pa ob enaki agrotehniko samo 4,6 t/ha.

V združenem sektroju pa so po oceni komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in preskrbo močno prisotni subjektivni faktorji. Če govorimo o interesih zasebnih kmetijskih proizvajalcev potem moramo upoštevati dejstvo, da je v občini samo 10 odstotkov čistih kmetij, vse ostale pa imajo večje ali manjše število družinskih članov, zaposlenih izven kmetijstva. To pomeni, da za večino kmetij kmetijska proizvodnja predstavlja dopolnilno dejavnost za pokrivanje lastnih potreb, družbeno organizirano proizvodnja pa je drugotnega pomena. To najbolj ilustrira prav odkup pšenice, saj kmetije kljub pogodbenim obveznostim oddajajo samo tiste količine, ki jih ne bodo porabili za lastne potrebe. Zaradi takega načina razmišljanja kmetije tudi ne izvajajo vseh predpisanih agrotehničnih ukrepov (gnojenje, zaščita), ki se jim zdijo predragi.

Strokovne službe kmetijskih zadrug pa so zatajile predvsem pri sklepanju pogodb za tržno proizvodnjo ter strokovnem svetovanju za pravočasno izvajanje agrotehničnih ukrepov.

Gre za to, da so bile sklenjene pogodbe samo za 75 odstotkov planskih količin, podpisovanje pa se je zavleklo do meseca maja. Poleg tega je v celoti zatajilo obveščanje kmetov o izvajanju potrebnih agrotehničnih ukrepov zlasti za zaščito posevkov pred boleznimi.

Glede na prikazano problematiko je izvršni svet že ob obravnavi operativnega programa žetve pšenice sprejel naslednje sklepe in usmeritve:

1. V prihodnjih letih srednjeročnega obdobja 1986–90 je potrebno povečati obseg tržne proizvodnje pšenice v zasebnem sektorju. Zato morata kmetijski zadruzi pripraviti konkretne programe za realizacijo srednjeročnih planskih ciljev v proizvodnji pšenice pri čemer morata zlasti opredeliti: izbor najprimernejših sort, najprimernejšo tehnologijo proizvodnje in določiti proizvodna območja za pšenico in rž, roke za sklepanje pogodb, možni kolobar, ki se bo vključevalo v pretežno živinorejsko usmeritev kmetij.

Kmetijski zadruzi morata izboljšati obveščanje kmetov o pojavih rastlinskih bolezni iz škodljivcev ter o ukrepih za varstvo rastlin.

Stanarina v letu 1986

Skupščina Samoupravnih stanovanjskih skupnosti oziroma njihovi zbori uporabnikov so v mesecu juniju sprejeli sklepe o 40 odstotnem povišanju stanarine. Te sklepe posameznih občinskih zborov uporabnikov v ljubljanskih občinah, je na svoji seji 26. junija potrdil tudi zbor uporabnikov Skupščine stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin.

Ne glede na sorazmerno visoki odstotek povišanja stanarine pa so delegati že na zasedanju skupščine Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije želeli uveljaviti 69 odstotno povišanje stanarine, kar bi bilo usklajeno z družbenim dogovorom o oblikovanju stanarin v letu 1986. Stanovanjske skupnosti so v skladu s tem veljavnim družbenim dogovorom sprejele svoje ustrezno finančno ovrednotene planske akte za to leto.

Republiški IS in predsedstvo ZSS pa je s svojim priporočilom preprečil predvideno povišanje in dovolil za območje ljubljanskih občin le 40 odstotno povišanje stanarine.

Ob takem »prisilnem znižanju« povišanja stanarine so delegati zbora uporabnikov ljubljanske stanovanjske skupnosti s svojim sklepom opozorili, da to pomeni nespoštovanje opredeljenega načina samoupravnega odločanja, povečanje nepotrebnega dela in s tem tudi stroškov ter istočasno vprašljivost možnosti izvedbe planiranih nalog v tem letu zaradi drugačne dinamike pritoka sredstev.

V skladu z Zakonom o stanovanjskem gospodarstvu pojmujemo stanarino kot družbeno priznano ceno za uporabo stanovanja, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo ob upoštevanju cene izgradnje stanovanj. Stanarina je torej v tesni povezavi s cenami kvadratnega metra in novozgrajenega stanovanja, za katere pa vemo, da v zadnjih nekaj letih vrtočlo naraščajo in bodo predvidoma ob koncu letošnjega leta dosegli v primerjavi z lanskim letom 100 odstotno povišanje.

Z že uvodoma navedenim družbenim dogovorom so delegati v samoupravnih stanovanjskih skupnostih opredelili, da bo v letošnjem letu predstavljala zbrana stanarina 1,52 odstotka takomenovane revalorizirane vrednosti družbenega stanovanjskega sklada. V Samoupravnem sporazumu o temeljih plana stanovanjskega gospodarstva v Ljubljani za obdobje 1986–1990, kjer je predviden prehod na ekonomske stanarine do leta 1990, pa je navedeno, da bi morali v letu 1986 povišati stanarino toliko, da bi dosegli 1,74 odstotkov revalorizirane vrednosti sedanega stanovanjskega sklada. Ob sedanjem 40 odstotnem povišanju pa smo dosegli komajda 1,17 odstotkov revalorizirane vrednosti. Ekonomsko stanarino bi predstavljala zbrana sredstva v višini 3,32 odstotka revalorizirane vrednosti družbenega stanovanjskega sklada. Pogled v podatke pa nam govori, da se kljub napisanim usmeritvam vedno bolj oddaljuje od cilja ekonomskih stanarin. Leta 1981 smo dosegli 1,71 odstotne revalorizirane vrednosti stanovanj, leta 1982 1,57 odstotka, leta 1983 1,55 odstotka, leta 1984 1,21 odstotka, leta 1985 1,52 odstotka revalorizirane vrednosti, kar jje predstavljalo komajda 56,51 odstotka predvidene ekonomske stanarine.

Kaj vse je potrebno plačati iz naslova stanarine?

V povprečju jo v Ljubljani delimo tako, da v skladu z zveznim zakonom odvedemo v tem letu 39,36 odstotkov amortizacije, po družbenem dogovoru pa 34,21 odstotkov za vzdrževanje objektov in stanovanj, 17,05 odstotkov za upravljanje, 7,67 odstotkov za funkcionalne stroške in CZ ter 1,71 odstotkov za nabavo računalniške opreme stanovanjskega gospodarstva Ljubljane.

Povprečna stanovanjska površina v letu 1986 znaša 52 kvadratnih metrov. Za tako stanovanje je bilo potrebno pred podražitvijo odšteti v povprečju 3.671 din, po podražitvi pa 5.140 din. Pri upoštevanju statističnih podatkov o družinskem dohodku v Ljubljani je pred podražitvijo stanarina predstavljala 2,2 odstotka, po podražitvi pa 2,8 odstotka deleža tako imenovanega družinskega proračuna.

Najprej ti dobi solidarno stanovanje, sedaj pa namiguje na solidarnost pri plačevanju najemnine.

Toliko o razmerju stanarine do sredstev posameznega gospodinjstva. Veliko hitreje kot sama stanarina pa se povečujejo ostali stroški, ki so v povezavi z normalno uporabo stanovanja, ki pa niso zajeti v stanarine. To so poleg električne energije in ogrevanja, ki predstavljata precejšen izdelek še topla in hladna voda, plačilo komunalnih storitev... itd. Ugotovimo lahko, da je delež stanarine v primerjavi z vsemi navedenimi ostalimi stroški, ki jih posamezno gospodinjstvo plača za normalno bivanje v stanovanju le nekje okrog 30 odstotkov.

Obvestilo stanovalcem!
Odbor za solidarnost pri Samoupravnih stanovanjski skupnosti Ljubljana Vič-Rudnik obvešča uporabnike družbeno najemniških stanovanj, da je možno oddati vloge za znižanje oziroma subvencioniranje stanarine po določitih Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialno varstvenih pravic (Ur. l. SRS 26/84). Predlog za subvencioniranje stanarine odda družina na obrazcu SPN-1, ki se dobi v DZS. Družinam, ki so že oddale predlog za subvencijo v letu 1986 vloge ni potrebno obnavljati.

Vlogo za subvencijo se odda službi odbora za solidarnost pri Samoupravnih stanovanjski skupnosti. Vič-Rudnik, Tržaška 48 – pritičje in sicer ponedeljek od 8.–12., sreda od 8.–12 in 15.–17. ter petek od 8.–12.

Samoupravna stanovanjska skupnost Občine Ljubljana Vič-Rudnik

ZA SODOBNEJŠE POLJEDELSTVO NA BARJU

Kolobar godi zemljo

IŽANSKA 303 je novi naslov Kmetijske zadruge Ljubljana, ki deluje v SOZD Mercator – Kit Ljubljana. To je tudi naslov nastajajočega združnega središča, ki bo po besedah direktorja inž. Jožeta Tanko, v celoti skrbelo za organiziranega kmeta. To pomeni, da ga bo izobraževalo, mu omogočalo nakup primernih kmetijskih strojev, plemenske živine, skrbelo pa bo s svojimi znanji tudi za boljši standard na kmetovem domu. Skratka, v združenem centru M-KZ Ljubljana na Ižanski 303 se bodo zbirali mladi in izkušeni kmetje viške, moščanske in grosupeljske občine, pa tudi kmetice.

Prvi korak v vstopanju tega centra v ljubljansko javnost so storili sredi julija, ko so ob prisotnosti predsednika izvršnega sveta mesta Ljubljane, združenih kmetov, družbeno-političnih delavcev in strokovnjakov s področja kmetijstva in živilstva naredili prvo potezo pri urešnjevanju projekta SODOBNA TEHNOLOGIJA PRIDELOVANJA POLJŠČIN. Prednost so dali koruzi, pšenici, krompirju, ogrščici in strniščnim dosevkom. Okrog 150 kmetov iz barjanskih vasi je prejelo publikacijo, ki jim bo omogočila štiri leta spremljati dela na polju, strokovnjakom pa na osnovi njihovih zapiskov uspele izračunati gospodarnost in donosnost njihovega dela. Lično izdelano in pregledno zapisano skripto so pripravili Kmetijska zadruga Ljubljana, Biotehniška fakulteta VTOZD za agronomijo in SIS za

Barjanski kmetje so z velikim zanimanjem proučili skripto »Sodobna tehnologija pridelovanja poljščin«

kmetijstvo in preskrbo občin mesta Ljubljane oziroma Ana Barbič, Darja Kocjan, Zlatko Krasnič, Lea Milevoj, Tone Tajnšek, Rudolf Rome in Bogo Zupančič. Prizadevanje imenovanih ustanov, strokovnjakov in okrog 150 kmetij pa naj bi uresničilo: »Večji pridelek ob manjših stroških so naš skupni cilj, ki ga bomo dosegli s prenosom znanstvenih spoznanj v kmetijsko pridelovanje.«